

Bruselj, 30. junij 2023
(OR. en)

11159/23

ECOFIN 683
UEM 217
SOC 508
EMPL 359
COMPET 703
ENV 782
EDUC 295
RECH 327
ENER 418
JAI 930
GENDER 159
ANTIDISCRIM 153
JEUN 197
SAN 434

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Št. predh. dok.: 9853/1/23 REV 1
Št. dok. Kom.: COM(2023) 627 final

Zadeva: PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom
Švedske za leto 2023 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu
Švedske za leto 2023

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, o katerem sta razpravljala Svet in Evropski svet, temelji pa na predlogu Komisije COM(2023) 627 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Švedske za leto 2023 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Švedske za leto 2023

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ ter zlasti člena 9(2)Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

---

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,
ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,
ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,
ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,
ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,
ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta³, s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra mehanizem prispeva h gospodarskemu in vključujočemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, ki spodbujajo rast, zlasti reform in naložb za promoviranje zelenega in digitalnega prehoda ter za povečanje odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je bil najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma posodobljen 30. junija 2022.

---

³ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

- (2) Komisija je 22. novembra 2022 sprejela letni pregled trajnostne rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2023. Evropski svet je 23. marca 2023 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2023 v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 22. novembra 2022 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2023, v katerem je Švedsko opredelila kot eno od držav članic, ki so jih morda prizadela neravnotežja ali za katere obstaja tveganje, da bi jih ta prizadela, ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Poleg tega je sprejela priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2023, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja⁴ sprejel 16. maja 2023, 13. marca 2023 pa skupno poročilo o zaposlovanju.
- (3) Čeprav gospodarstva Unije izkazujejo izredno odpornost, geopolitične razmere še naprej negativno vplivajo nanje. Ob trdni podpori, ki jo Unija izkazuje Ukrajini, je ekonomsko- in socialnopolitična agenda Unije v kratkoročnem obdobju osredotočena na zmanjšanje negativnega učinka energetske šokov na ranljiva gospodinjstva in podjetja, v srednjeročnem obdobju pa na nadaljnja prizadevanja za uresničitev zelenega in digitalnega prehoda, podpiranje trajnostne in vključujoče rasti, zaščito makroekonomske stabilnosti ter povečanje odpornosti. Močan poudarek je tudi na povečanju konkurenčnosti in produktivnosti Unije.

---

⁴ Priporočilo Sveta z dne 16. maja 2023 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C 180, 23.5.2023, str. 1).

- (4) Komisija je 1. februarja 2023 izdala sporočilo z naslovom „Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo“ (v nadaljnjem besedilu: industrijski načrt v okviru zelenega dogovora). Cilj industrijskega načrta v okviru zelenega dogovora je spodbuditi konkurenčnost neto ničelne industrije Unije in podpreti hiter prehod na podnebno nevtralnost. Načrt dopolnjuje tekoča prizadevanja v okviru evropskega zelenega dogovora in REPowerEU. Njegov cilj je tudi ustvariti bolj spodbudno okolje za povečanje proizvodne zmogljivosti Unije za neto ničelne tehnologije in izdelke, ki so potrebni za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev Unije, ter zagotoviti dostop do ustreznih kritičnih surovin, vključno z diverzifikacijo virov, primernim izkoriščanjem geoloških virov v državah članicah in čim večjim recikliranjem surovin. Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora temelji na štirih stebrih: predvidljivem in poenostavljenem regulativnem okolju, hitrejšem dostopu do financiranja, izboljšanju spretnosti ter odprti trgovini za odporne dobavne verige. Komisija je 16. marca 2023 objavila dodatno sporočilo z naslovom „Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030“, ki je sestavljeno na podlagi devetih dejavnikov, ki se medsebojno krepijo, in katerega cilj je oblikovati regulativni okvir, ki bo spodbujal rast. V njem so določene prednostne naloge politike, katerih cilj je dejavno zagotavljati strukturne izboljšave, dobro usmerjene naložbe in regulativne ukrepe za dolgoročno konkurenčnost Unije in njenih držav članic. Spodaj navedena priporočila pomagajo obravnavati te prednostne naloge.

- (5) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se tudi v letu 2023 razvija v skladu z izvajanjem mehanizma. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj so v njih obravnavana vsa zadevna specifična priporočila za države, izdana v zadnjih letih, ali znaten del teh priporočil. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020 in 2022 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.
- (6) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bo prispevalo k energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetske učinkovitost. Uredba REPowerEU državam članicam omogoča, da v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje REPowerEU. Te reforme in naložbe bodo prispevale tudi h krepitvi konkurenčnosti neto ničelne industrije Unije, kot je opredeljena v industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora, ter obravnavale specifična priporočila za države v zvezi z energijo, izdana državam članicam v letu 2022 oziroma po potrebi v letu 2023. Uredba REPowerEU uvaja novo kategorijo nepovratne finančne podpore, ki je na voljo državam članicam za financiranje novih reform in naložb, povezanih z energijo, v okviru njihovih načrtov za okrevanje in odpornost.

---

⁵ Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1).

- (7) Komisija je 8. marca 2023 sprejela sporočilo s smernicami za fiskalno politiko za leto 2024 (v nadaljnjem besedilu: sporočilo z dne 8. marca 2023). Njegov cilj je podpreti države članice pri pripravi programov stabilnosti in konvergenčnih programov ter s tem okrepiti usklajevanje politik. Komisija je v njem spomnila, da bo splošna odstopna klavzula Pakta za stabilnost in rast deaktivirana konec leta 2023. Pozvala je, naj se v obdobju 2023–2024 vodijo fiskalne politike, ki bodo zagotavljale srednjeročno vzdržnost dolga in trajnostno povečanje potencialne rasti, države članice pa, naj v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih za leto 2023 določijo, kako bodo njihovi fiskalni načrti zagotovili upoštevanje referenčne vrednosti v višini 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) iz Pogodbe ter na srednji rok verodostojno in nadaljnje zmanjševanje dolga ali ohranjanje preudarne ravni dolga. Komisija je države članice tudi pozvala, naj postopno odpravijo nacionalne fiskalne ukrepe, uvedene za zaščito gospodinjstev in podjetij pred šokom zaradi cen energije, ter pri tem začnejo z najmanj ciljno usmerjenimi. Navedla je, da bi morale države članice podpirne ukrepe, če bi jih bilo treba ob vnovičnih pritiskih zaradi cen energije podaljšati, boljše ciljno usmeriti v ranljiva gospodinjstva in podjetja. Komisija je predlagala, da bi bila priporočila glede javnih financ kvantitativna in diferencirana. Nadalje bi bila skladno z njenim predlogom v sporočilu z dne 9. novembra 2022 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU priporočila glede javnih financ oblikovana na podlagi neto primarnih odhodkov. Priporočila je, naj vse države članice še naprej ščitijo nacionalno financirane naložbe in zagotavljajo učinkovito uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti v luči zelenega in digitalnega prehoda ter ciljev glede odpornosti. Komisija je navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 in v skladu z obstoječimi pravnimi določbami začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju.

- (8) Komisija je 26. aprila 2023 predstavila zakonodajne predloge za izvedbo celovite reforme pravil Unije o ekonomskem upravljanju. Osrednji cilj predlogov je z reformami in naložbami okrepiti vzdržnost javnega dolga ter spodbujati trajnostno in vključujočo rast v vseh državah članicah. Komisija se v svojih predlogih zavzema za izboljšanje nacionalne odgovornosti, poenostavitev okvira in premik k večji srednjeročni osredotočenosti, v povezavi z učinkovitim in skladnejšim izvrševanjem. V skladu s sklepi Sveta z dne 14. marca 2023 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU je cilj zakonodajno delo zaključiti še v letu 2023.
- (9) Švedska je 28. maja 2021 v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost ob upoštevanju smernic za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi. Svet je 4. maja 2022 sprejel Izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Švedsko⁶. Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, v katerem je navedeno, da je Švedska zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Zadovoljiva izpolnitev temelji na predpostavki, da doseženi prehodni mejniki in cilji niso bili izničeni.

---

⁶ ST 7772/2022 INIT; ST 7772/2022 ADD 1.

- (10) Švedska je 28. aprila 2023 predložila nacionalni reformni program za leto 2023 in konvergenčni program za leto 2023 v skladu s členom 8(1) Uredbe (ES) št. 1466/97. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost. V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2023 odraža tudi polletno poročanje Švedske o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.
- (11) Komisija je 24. maja 2023 objavila poročilo o državi za Švedsko za leto 2023. V njem je ocenila napredek Švedske pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2022, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost na Švedskem. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, pa tudi novi in nastajajoči izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Švedske pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine, pa tudi napredek pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.

- (12) Komisija je za Švedsko opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in rezultate objavila 24. maja 2023. Ugotovila je, da na Švedskem obstajajo makroekonomska neravnotežja. Zlasti še vedno obstajajo ranljivosti, povezane z nepremičninskim trgom in visokim zasebnim dolgom. Cene nepremičnin so visoke in so se do nedavnega zviševale. Zvišanje cen stanovanjskih nepremičnin je bilo tesno povezano z naraščajočim zasebnim dolgom. V letu 2022 so se zaradi izrazitega zaostrovanja monetarnih pogojev in pogojev financiranja cene nepremičnin začele vidno zniževati, kar se je zdel začetek odpravljanja nakopičenih ranljivosti. Znatna precenjenost ostaja in cene naj bi se po pričakovanjih še naprej zniževale. Obseg prodaje v nepremičninskem sektorju se je v zadnjem času izrazito zmanjšal, posledično pa se je zmanjšalo tudi povpraševanje po novozgrajenih stanovanjih. Negativna gibanja so bila doslej omejena na gradbeni in nepremičninski sektor, ki po letih visoke rasti zdaj močno nazadujeta. Švedsko gospodarstvo kot celota naj bi se v letu 2023 skrčilo, spremembe monetarnih pogojev pa bodo vplivale na bilance stanja gospodinjstev in poslovnih nepremičninskih podjetij ter na njihovo zmožnost za potrošnjo in naložbe. Učinek višjih obrestnih mer na hipotekarna plačila je velik zaradi razširjenosti spremenljivih obrestnih mer in hipotek z zelo dolgim trajanjem. Vpliv spreminjajočih se pogojev na finančni sektor je omejen. Sektor je trden in beleži visoke stopnje dobička in tveganju prilagojene kapitalske količnike, ki verjetno služijo kot branik pred širjenjem težav nepremičninskega sektorja v širše gospodarstvo, čeprav je zelo izpostavljen spremembam v nepremičninskem sektorju. Napredek politike je bil omejen. Zlasti davčni sistem še naprej daje prednost lastništvu stanovanj z nizko periodično obdavčitvijo premoženja in spodbuja nakupe stanovanj, ki se financirajo z dolgom, z znatno davčno olajšavo za plačila hipotekarnih obresti. Poleg tega je bila reforma neučinkovitega trga najemniških stanovanj omejena.

- (13) Glede na podatke, ki jih je potrdil Eurostat, se je saldo sektorja država na Švedskem izboljšal, in sicer je z uravnoteženega proračunskega položaja v letu 2021 prešel na presežek v višini 0,7 % v letu 2022, dolg sektorja država pa je s 36,5 % BDP konec leta 2021 padel na 33,0 % konec leta 2022.
- (14) Na saldo sektorja država so vplivali ukrepi fiskalne politike, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. Leta 2022 so taki ukrepi fiskalne politike, ki zmanjšujejo prihodke, vključevali zmanjšanje davka na energijo za dizelsko gorivo in bencin, medtem ko so taki ukrepi fiskalne politike, ki povečujejo odhodke, vključevali izravnavo stroškov električne energije za gospodinjstva. Komisija ocenjuje neto proračunske stroške navedenih ukrepov v letu 2022 na 0,2 % BDP⁷. Na saldo sektorja država so vplivali tudi proračunski stroški zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine, ki so v letu 2022 ocenjeni na 0,2 % BDP. Hkrati so se ocenjeni stroški začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19 zmanjšali s 2,0 % v letu 2021 na 1,1 % BDP v letu 2022.
- (15) Svet je 18. junija 2021 priporočil⁸, da Švedska v letu 2022 ohrani spodbujevalno fiskalno naravnost, tudi zahvaljujoč spodbudi, ki jo zagotavlja mehanizem, in vztraja pri nacionalno financiranih naložbah.

---

⁷ Bruto proračunski stroški energetskih podpornih ukrepov so leta 2022 znašali skoraj 0,5 % BDP, od operaterja prenosnega sistema *Svenska Kraftnät* pa so bili prejeti znatni prihodki za izravnavo.

⁸ Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o konvergenčnem programu Švedske za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 131).

- (16) Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnost⁹ v letu 2022 restriktivna in je znašala +0,4 % BDP, kar je bilo ustrezno glede na visoko inflacijo. Skladno s priporočilom Sveta je Švedska še naprej podpirala okrevanje, med drugim z naložbami, financiranimi iz mehanizma. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, so v letu 2022 znašali 0,2 % BDP (v letu 2021 so prav tako znašali 0,2 % BDP). Nacionalno financirane naložbe so imele ekspanziven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,1 odstotne točke¹⁰. Švedska je zato ohranila nacionalno financirane naložbe, kot je priporočil Svet. Hkrati naj bi imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) restriktiven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,8 odstotne točke. Švedska je zato zadostno nadzorovala rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov.
- (17) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v konvergenčnem programu za leto 2023, je za leto 2023 previden, zatem pa skladen s spomladansko napovedjo Komisije 2023. Vlada napoveduje, da se bo realni BDP v letu 2023 zmanjšal za 1,0 %, v letu 2024 pa znova zrasel za 1,2 %. Za primerjavo: spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva, da se bo realni BDP v letu 2023 zmanjšal za 0,5 %, v letu 2024 pa povečal za 1,1 %, predvsem ker so novejši podatki in naložbe zunaj gradbeništva v napovedi Komisije nekoliko manj dinamični.

---

⁹ Fiskalna naravnost se meri kot sprememba primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov), brez začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19, vendar vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, glede na srednjeročno potencialno rast. Za več podrobnosti glej okvir 1 v fiskalnih statističnih tabelah.

¹⁰ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva so imele ekspanziven učinek v višini 0,2 odstotne točke BDP.

- (18) Vlada v konvergenčnem programu za leto 2023 pričakuje, da se bo presežek sektorja država iz leta 2022 v letu 2023 poslabšal v primanjkljaj v višini 0,4 % BDP. Poslabšanje v letu 2023 odraža predvsem šibkejše gospodarstvo in slabšanje financ v sektorju lokalne uprave. Glede na konvergenčni program za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 33,0 % konec leta 2022 na 31,0 % konec leta 2023. V spomladanski napovedi Komisije 2023 je za leto 2023 predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 0,9 % BDP. To je višje od napovedanega primanjkljaja v konvergenčnem programu za leto 2023, predvsem zaradi dejstva, da Komisija pričakuje večjo javno porabo, ki je med drugim posledica višje vmesne potrošnje in socialnih transferjev v naravi ter višjih odhodkov za obresti. Spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva podoben dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 31,4 % BDP konec leta 2023.

(19) Pričakuje se, da bodo na saldo sektorja država v letu 2023 še naprej vplivali ukrepi, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. Vključujejo ukrepe, podaljšane od leta 2022 (zlasti znižanje davka na energijo za bencin in dizelsko gorivo), in nove ukrepe, kot je nadomestilo za stroške električne energije za gospodinjstva, podjetja in organizacije. Stroški navedenih ukrepov se večinoma izravnavajo s prihodki od pristojbin za prenos in v manjši meri z davki na nepričakovane dobičke dobaviteljev energije. Ob upoštevanju navedenih prihodkov naj bi glede na spomladansko napoved Komisije 2023 neto proračunski stroški podpornih ukrepov v letu 2023 znašali 0,1 % BDP¹¹. Zdi se, da večina ukrepov v letu 2023 ni usmerjena v najranljivejša gospodinjstva ali podjetja ter ne ohranja v celoti cenovnega signala za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti. Zato je znesek ciljno usmerjenih podpornih ukrepov, ki ga je treba upoštevati pri oceni skladnosti s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022¹², v spomladanski napovedi Komisije 2023 dejansko ocenjen na 0,0 % BDP v letu 2023 (v skladu z letom 2022). Proračunski stroški zagotavljanja začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine naj bi v letu 2023 ostali na splošno stabilni. Pričakuje se tudi, da bo saldo sektorja država v letu 2023 izkoristil postopno odpravo začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19, ki so bili ocenjeni na 1,1 % BDP.

---

¹¹ Podatki predstavljajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s tekočimi prihodki in odhodki ter po potrebi ukrepi v zvezi z naložbami v osnovna sredstva.

¹² Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Švedske za leto 2022 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Švedske za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 221).

- (20) V svojem priporočilu je Svet 12. julija 2022 Švedski priporočil, naj sprejme ukrepe za zagotovitev, da bo v letu 2023 rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov v skladu s splošno nevtralno naravnostjo politike¹³, ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Švedska bi morala biti pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Švedski je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetske varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije.
- (21) V letu 2023 naj bi bila fiskalna naravnost glede na spomladansko napoved Komisije 2023 pretežno nevtralna (-0,1 % BDP) ob visoki inflaciji. To sledi restriktivni fiskalni naravnosti v letu 2022 (+0,4 % BDP). Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) naj bi imela v letu 2023 večinoma nevtralen učinek na fiskalno naravnost v višini -0,2 % BDP. Napovedana rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je torej v skladu s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, naj bi v letu 2023 znašali 0,3 % BDP, večinoma nevtralen učinek nacionalno financiranih naložb na fiskalno naravnost pa naj bi znašal 0,1 odstotne točke.¹⁴ Zato Švedska načrtuje financiranje dodatnih naložb prek mehanizma in drugih sredstev Unije, nacionalno financirane naložbe pa naj se ne bi ohranile. Načrtuje financiranje javnih naložb za zeleni in digitalni prehod ter za energetske varnost, kot so naložbe v podnebni prehod industrije in širitev širokopasovnih povezav, ki se financirajo iz mehanizma in drugih sredstev EU.

---

¹³ Glede na spomladansko napoved Komisije 2023 je potencialna rast BDP Švedske, ki se uporablja za merjenje fiskalne naravnosti, srednjeročno (10-letno povprečno) nominalno ocenjena na 7,7 %.

¹⁴ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele nevtralen učinek.

- (22) Glede na konvergenčni program za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država v letu 2024 povečal na 0,6 % BDP. Povečanje v letu 2024 je predvsem posledica upada gospodarske rasti. Glede na konvergenčni program za leto 2023 se pričakuje, da bo dolg sektorja država kot odstotek BDP konec leta 2024 ostal nespremenjen in znašal 31,0 %. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, spomladanska napoved Komisije 2023 v letu 2024 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 0,5 % BDP. To je na splošno v skladu s predvidenim primanjkljajem iz konvergenčnega programa za leto 2023. Spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva podoben dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 30,7 % BDP konec leta 2024.
- (23) V konvergenčnem programu za leto 2023 je predvideno postopno opuščanje večine energetske podpornih ukrepov v letu 2024¹⁵. Komisija ocenjuje, da bodo neto stroški energetske podpornih ukrepov v letu 2024 znašali 0,1 % BDP, enako kot v letu 2023. Te ocene temeljijo na predpostavki, da se cene energije ne bodo ponovno povišale. Zdi se, da energetske podporni ukrepi, ki naj bi še naprej veljali tudi v letu 2024, niso ciljno usmerjeni v ranljiva gospodarstva ali podjetja. Ne ohranjajo cenovnega signala za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti.
- (24) V konvergenčnem programu za leto 2023 namerava Švedska v letih 2023 in 2024 doseči srednjeročni proračunski cilj, tj. strukturni proračunski saldo v višini –1,0 % BDP, ter ga v preostalem programskem obdobju ohraniti. Glede na spomladansko napoved Komisije iz leta 2023 naj bi strukturni saldo dosegel presežek v višini 0,1 % BDP v letu 2023 in 0,7 % BDP v letu 2024, kar je nad srednjeročnim proračunskim ciljem.
- (25) Ob predpostavki nespremenjenih politik spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva, da se bodo neto nacionalno financirani primarni odhodki v letu 2024 povečali za 1,1 %.

---

¹⁵ Znižanje davka na energijo za dizelsko gorivo in bencin naj bi ostalo v veljavi od leta 2023 do leta 2025.

- (26) Glede na konvergenčni program za leto 2023 naj bi se javne naložbe povečale s 4,7 % BDP v letu 2023 na 5,2 % BDP v letu 2024. Višje naložbe odražajo višje nacionalno financirane naložbe in naložbe, ki jih financira Unija, in sicer prek mehanizma. Konvergenčni program za leto 2023 se nanaša na reforme in naložbe, kot so povišane starostne omejitve v pokojninskem sistemu, za katere se pričakuje, da bodo prispevale k vzdržnosti javnih financ ter trajnostni in vključujoči rasti.
- (27) V konvergenčnem programu za leto 2023 je opisana srednjeročna fiskalna usmeritev do leta 2026. V skladu s konvergenčnim programom za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država spremenil v presežek v višini 0,2 % BDP v letu 2025 in v višini 1,4 % do leta 2026. Saldo sektorja država naj bi torej v programskem obdobju dosegel ustrezno referenčno vrednost iz Pogodbe. V skladu s konvergenčnim programom za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal z 31,0 % konec leta 2024 na 27,7 % do konca leta 2026.
- (28) Visok zasebni dolg in kljub nekaterim nedavnim popravkom še vedno precenjene cene nepremičnin pomenijo makroekonomska neravnotežja, za katera še vedno obstaja tveganje neurejenega odpravljanja. Ljudje, ki prvič iščejo nepremičnino na stanovanjskem trgu, si še vedno težko privoščijo stanovanja, medtem ko trg najemniških stanovanj ponuja le malo alternativ in potrebuje reformo za skrajšanje čakalnih seznamov in spodbujanje gradnje najemniških stanovanj. Švedska je sprejela omejene ukrepe politike za odpravo neravnotežij, pri čemer se je osredotočila na makrobonitetne politike in ukrepe na strani ponudbe, namenjene poenostavitvi postopkov za izdajo gradbenih dovoljenj in subvencioniranju gradnje najemnih stanovanj.

- (29) Skupna davčna obremenitev nepremičnin ostaja razmeroma nizka zaradi velikodušnih davčnih olajšav za plačila hipotekarnih obresti in nizkih periodičnih davkov na nepremičnine. Učinek sprememb politike na odplačevanje hipotek po obdavčitvi je težko oceniti zaradi pomanjkanja podatkov o sredstvih in obveznostih posameznih gospodinjstev. Razpoložljivost takih podatkov bi lahko povečala učinkovitost pri oblikovanju politike, po možnosti zmanjšala ovire za vstop na trg stanovanjskih nepremičnin in enakomerneje porazdelila stanovanjska bremena med prebivalstvom. Regulirane najemnine, nižje od tržnih, na najemniškem trgu koristijo omejeni skupini gospodinjstev. Med regulirano najemnino, nižjo od tržne, ter potrebami ali dohodkom gospodinjstev ni povezave. Zato obstajajo dolgi čakalni seznam, zlasti za bolj iskana najemna stanovanja, stopnja prostih stanovanj pa je z mednarodnega vidika zelo nizka. Učinkovitost bi se povečala, če bi se najemnine bolj ravnale po tržnih cenah in bi bilo to dopolnjeno s pomočjo pri najemnini na podlagi dohodka in neto premoženja.

- (30) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k Uredbi načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Čeprav je bil švedski načrt za okrevanje in odpornost sprejet šele leta 2022, se zdaj izvaja. Kljub počasnemu začetku se na splošno dobro izvaja, na tej stopnji pa se zdi, da so tveganja nečrpanja sredstev omejena glede na relativno nizka dodeljena finančna sredstva iz načrta za okrevanje in odpornost. Operativne ureditve med Komisijo in Švedsko so bile sprejete maja 2023. Švedska naj bi v drugi polovici leta 2023 predložila svoj prvi zahtevek za plačilo, v katerem bosta združena dva obroka. Priprave poglavja REPowerEU in dodatka zaradi rahlega zmanjšanja nepovratne podpore še potekajo. Hitra vključitev novega poglavja REPowerEU v načrt za okrevanje in odpornost bo omogočila financiranje dodatnih reform in naložb v podporo strateškim ciljem Švedske na področju energije in zelenega prehoda. Sistematično in učinkovito vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter drugih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki presegajo načrt, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za celoten program politik.
- (31) Komisija je vse programske dokumente Švedske za kohezijsko politiko odobrila leta 2022. Nadaljevanje hitrega izvajanja programov kohezijske politike ob dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, je ključnega pomena za doseg zelenega in digitalnega prehoda, povečanje gospodarske in socialne odpornosti ter zagotovitev uravnoteženega teritorialnega razvoja na Švedskem.

- (32) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih v načrtu za okrevanje in odpornost ter programih kohezijske politike, se Švedska sooča z vrsto dodatnih izzivov, povezanih z (i) neenakimi možnostmi za izobraževanje učencev iz prikrajšanih socialno-ekonomskih in migrantskih okolij; (ii) potrebo po boljšem vključevanju prikrajšanih skupin na trg dela; in (iii) potrebo po zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv.
- (33) Čeprav je Švedska na splošno uspešna pri doseganju rezultatov izobraževanja, v švedskem izobraževalnem sistemu še vedno obstajajo neenakosti. Učenci iz prikrajšanih socialno-ekonomskih in migrantskih okolij imajo omejene možnosti za izobraževanje, vključno z razvojem potrebnih spretnosti za iskanje zaposlitve. Neenakosti v izobraževanju se povečujejo in so pogosto povezane s pomanjkanjem priložnosti za učence z migrantskim ozadjem, da izberejo šolo, ki jo želijo, kar še posebej velja za tiste, ki so na Švedsko prišli pred kratkim. Razlike v praksah ocenjevanja med šolami lahko dodatno negativno vplivajo na rezultate izobraževanja. Težava še vedno ostaja pomanjkanje usposobljenih učiteljev in je najbolj pereča pri učiteljih na področju izobraževanja otrok s posebnimi potrebami, učiteljih predmetov v obveznih šolah in učiteljih poklicnega izobraževanja v srednjih šolah. Izboljšati bi bilo mogoče organizacijo in upravljanje izobraževalnega sistema, vključno s postopkom vpisa in sistemom ocenjevanja ter poklicnega napredovanja učiteljev.

- (34) Švedska se še naprej sooča z izzivi pri vključevanju oseb iz prikrajšanih in migrantskih okolij na trg dela ter pri zmanjševanju preostalih vrzeli v spretnostih. Razlike v stopnji izobrazbe med osebami, rojenimi zunaj Unije, in osebami, rojenimi v Uniji, so vse večje, predvsem zaradi povečanega deleža oseb, rojenih v Uniji, s terciarno izobrazbo. Delež oseb, ki zgodaj opustijo izobraževanje in usposabljanje, se povečuje, zlasti med učenci, rojenimi zunaj Unije. Okrepiti bi bilo treba udeležbo v učnih dejavnostih, da bi ljudem iz prikrajšanih skupin pomagali razviti spretnosti, ki so pomembne za trg dela, in povečali njihove možnosti za iskanje zaposlitve.

(35) Potrebna so dodatna prizadevanja, da bi Švedska dosegla svoj nacionalni cilj neto ničelnih emisij ogljika do leta 2045. Čeprav je Švedska še vedno med državami članicami z največjimi deleži obnovljivih virov energije v končni porabi energije, lahko omejitve zmogljivosti elektroenergetskega omrežja in omejitve pri prenosu v prihodnosti pomenijo ovire za nadaljnje uvajanje obnovljivih virov energije. Leta 2022 so te omejitve prispevale k zvišanju cen energije za industrijo in gospodinjstva ter omejile širitev gospodarske dejavnosti na oddaljenih geografskih lokacijah. Povečanje zmogljivosti elektroenergetskega omrežja je ključnega pomena, saj se pričakuje, da se bo končna poraba električne energije na Švedskem do leta 2045 podvojila na 300 TWh zaradi povečanih potreb industrije in prometa po elektrifikaciji. Vendar pri gradnji in krepitvi elektroenergetskega omrežja prihaja do zamud zaradi dolgotrajnih postopkov izdaje dovoljenj. Poleg tega so postopki za uvajanje obnovljivih virov energije na Švedskem, zlasti projektov vetrne energije na kopnem, med najdaljšimi upravnimi postopki v Uniji. Vlada je začela preiskavo o poenostavitvi presoje okoljskih dovoljenj v okviru švedskega okoljskega zakonika. Potrebni so tudi konkretni ukrepi politike za pospešitev upravnih postopkov za širitev elektroenergetskega omrežja in uvajanje obnovljivih virov energije, na primer z omejevanjem števila organov, vključenih v te postopke, in vzporednim izvajanjem postopkov. Zmanjšanje porabe energije s povečanjem energetske učinkovitosti je bistveno tudi za zmanjšanje emisij ogljika in stroškov energije za gospodinjstva in podjetja. Kar zadeva energetska učinkovitost, obstaja tveganje, da Švedska ne bo dosegla svojega nacionalnega cilja, tj. da se učinkovitost porabe energije leta 2030 v primerjavi z letom 2005 poveča za 50 %, če se bo trend porabe energije med letoma 2005 in 2020 nadaljeval. Ker je poraba primarne energije leta 2021 znašala 43,8 Mtoe, je Švedska še vedno med državami članicami z največjo porabo energije na prebivalca. Poraba zemeljskega plina na Švedskem se je v obdobju od avgusta 2022 do marca 2023 zmanjšala za 37 % v primerjavi s povprečno porabo plina v istem obdobju predhodnih petih letih, s čimer je bil presežen cilj 15-odstotnega zmanjšanja. Švedska bi lahko nadaljevala prizadevanja za začasno zmanjšanje povpraševanja po plinu do 31. marca 2024 v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2022/1369¹⁶.

---

¹⁶ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

- (35) Pomanjkanje delovne sile in spretnosti v sektorjih in poklicih, ki so ključni za zeleni prehod, vključno s proizvodnjo, namestitvijo in vzdrževanjem ničelnih tehnologij, ustvarja ozka grla pri prehodu na neto ničelno gospodarstvo. Visokokakovostni sistemi izobraževanja in usposabljanja, ki se odzivajo na spreminjajoče se potrebe trga dela, ter ciljno usmerjeni ukrepi izpopolnjevanja in preusposabljanja so ključni za zmanjšanje pomanjkanja spretnosti ter spodbujanje vključevanja in prerazporejanja delovne sile. Da bi se sprostila neizkoriščena ponudba delovne sile, morajo biti ti ukrepi dostopni, zlasti za posameznike ter v sektorjih in regijah, ki jih bo zeleni prehod najbolj prizadel. Pomanjkanje delovne sile se je na Švedskem v zadnjih letih povečalo; leta 2022 se je poročalo o pomanjkanju za 16 poklicev, ki zahtevajo posebne spretnosti ali znanja za zeleni prehod.
- (36) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil konvergenčni program za leto 2023, njegovo mnenje¹⁷ pa je izraženo v priporočilu 1.
- (37) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda Komisije in njene ocene preučil nacionalni reformni program za leto 2023 in konvergenčni program za leto 2023. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilu 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z visokim zasebnim dolgom in visokimi cenami stanovanj –

---

¹⁷ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Švedska v letih 2023 in 2024 ukrepa tako, da:

1. v letih 2023 in 2024 čim prej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podporne ukrepe; Če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti podporni ukrepi usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo; ob ohranjanju trdnega fiskalnega položaja v letu 2024 vztraja pri nacionalno financiranih javnih naložbah ter zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda; v obdobju po letu 2024 še naprej izvaja naložbe in reforme, ki spodbujajo večjo trajnostno rast, in ohranja preudaren srednjeročni fiskalni položaj; zmanjša tveganja, povezana z visoko zadolženostjo gospodinjstev in neravnovesji na trgu stanovanjskih nepremičnin, z zmanjšanjem davčne olajšave za plačila hipotekarnih obresti in/ali s povišanjem periodičnih davkov na nepremičnine, hkrati pa vzpostavi ustrezna orodja za boljšo oceno politike in ciljno usmerjenost; spodbuja naložbe v gradnjo stanovanjskih objektov, da se ublaži najnujnejše pomanjkanje, zlasti z odpravo strukturnih ovir za gradnjo in zagotavljanjem ponudbe zazidljivih zemljišč; izboljša učinkovitost trga stanovanjskih nepremičnin, vključno z uvedbo reform na trgu najemniških stanovanj;
2. nadaljuje dosledno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter hitro dokonča poglavje REPowerEU, da bi se lahko čim prej začelo izvajati; nadaljuje hitro izvajanje programov kohezijske politike ob tesnem dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost;

3. izboljša rezultate izobraževanja za učence iz prikrajšanih socialno-ekonomskih in migrantskih okolij z zagotavljanjem enakih možnosti dostopa do šolskega sistema in z reševanjem vprašanja pomanjkanja usposobljenih učiteljev; razvija spretnosti prikrajšanih skupin, zlasti oseb iz migrantskih okolij, s prilagoditvijo virov in metod njihovim potrebam, da bi se lažje vključevali na trg dela;
4. zmanjša odvisnost od fosilnih goriv s pospeševanjem uvajanja obnovljivih virov energije, vključno z razširitvijo in nadgradnjo omrežij za prenos energije, uvedbo reform za poenostavitev in pospešitev upravnih postopkov in postopkov za izdajo dovoljenj, izboljšanjem energetske učinkovitosti ter okrepitvijo prizadevanj politike za zagotavljanje in pridobivanje spretnosti in kompetenc, potrebnih za zeleni prehod.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik/predsednica
